

OM KYRKANS SAKRAMENTSfirANDE OCH ENHET¹

Mångfald i gudstjänstfirandet är något som vi måste bejaka eftersom församlingarna är olika och har olika behov. Mångfalden får emellertid inte bli sådan att den bidrar till att ytterligare splittra kyrkan. Enhetlighet i sakramentsfirandet är kanske det sista förenande bandet, det som trots allt håller samman Svenska kyrkan och låter kyrkans medlemmar uppfatta att de tillhör samma kyrka. Följande fyra punkter kan vara värda en diskussion.

1. Det är nödvändigt med fasta strukturer och få men genomtänkta alternativ i ordningarna för dop resp. nattvard, så att formerna för sakramentsfirandet är likartade överallt för enhetens skull.

Att genom alltför många och delvis helt olikartade alternativ till enskilda moment i sakramentsordningarna tillfredsställa olika gruppers önskemål i Svenska kyrkan befrämjar en församlingspartikularism som är främmande för en icke-kongregationalistisk kyrka och gör kyrkomedlemmarna till främlingar i sin egen kyrka: man måste kunna röra sig från en församling till en annan och fortfarande erfar att det är samma kyrka och dess sakramentsfirande det handlar om.

2. Liturgin måste på ett rimligt sätt vara allmänkyrklig och konkretisera ekumenisk konsensus om sakramentens teologi, så att sakramentsfirandet i Svenska kyrkan av andra kyrkor igenkänns som autentiskt sakramentsfirande.

3. De allmänkyrkliga strukturerna och ordinarietexterna måste vara grunden för utformningen av ordningarna för dop och nattvard. Vi kan inte göra oss urarva det som binder oss samman med kristna i andra kyrkor och hjälper oss att se kyrkans universalitet och gör det möjligt för oss att med igenkännande delta i andra kyrkors sakramentsfirande.

4. Enskilda församlingar kan låta sin särart och sina pastorala överväganden komma till uttryck i andra gudstjänstformer.

Liturgirevision handlar inte om individuella tyckanden, utan om ansvar för hela kyrkans liv. Man måste därför hitta kompromisslösningar: språkligt genomtänkta formuleringar som tillfredsställer rimliga teologiska krav, men som är öppna för interpretation och som därför kan accepteras av flertalet.

Biskopsmötet gjorde 1993 ett uttalande i två led som det finns anledning att hålla fram för dem som i dag övar tillsyn över kyrkans liv, bekännelse och gudstjänst: "varje präst är kallad att i liv och arbete söka fördjupad och synlig enhet i bekännelse och gudstjänst", hette det, och om sitt eget uppdrag som biskopar sa man högtidligt och episkopalt: "[S]om biskopar har vi ansvar för enheten i kyrkan och för att alla ska kunna känna sig trygga i kyrkans själavård."

Men hur skall kyrkans medlemmar kunna "känna absolut trygget i kyrkans själavård" om formerna för sakramentsfirandet uppfattas som fakultativa och osäkerhet därför råder om firandets innebörd? Och hur skall kyrkans präster kunna "söka fördjupad och synlig enhet" om antagna ordningar för kyrkans gudstjänst och sakramentsfirande ytterligare bidrar till splittringen? Gudstjänsten, och särskilt sakramentsfirandet, är en alltför viktig del av kyrkans själavård för att bli utsatt för godtycke och dåligt genomfört revisionsarbete.

Biskopsmötets yttrande handlade visserligen om en helt annan sak, men uttalandet har, uttaget ur sitt sammanhang, generell giltighet: det talar om ett ansvar för enheten från deras sida, som beslutar om gudstjänstböckerna, från dem som utövar *episkopé*, tillsyn, och från dem som skall fira sakramenten i den pastorala verkligheten.

¹ Christer Pahlmblad, *Mässa för enhetens skull*, Artos & Norma bokförlag, 2014, s.9-10